

Oulun Merikoski, monille meistä nyt vain mahtava muisto, nuorisolle nousseelle niin kuin nousevallekin lähinnä vain legenda. Joskus sen kanssa kuitenkin joutuu silmäkkäin esim. Kaupungin talon saleissa ja holveissa, joissa meillä on "virallisina" muistoina Aukusti Koiviston, Paavo Leinosen ja Martti Tarvaisen suurikoiset uljaat koskitaulut. Kuinkahan varhain liekään koskemme innoittanut taidemaalareita, eiköhän ainakin jo 1850-luvulla, jolloin sittemmin hyvänkin kuuluisat von Wrightin veljekset tai ainakin joku heistä pysähtyi Oulussa ystäviensä Nylanderin poikien luona ja teki kulttuurihistoriaa tallettamalla taitavalla kynällään paperille muutamia kaupunkinäkömiä.

Runoilijoita Merikoski on aina innoittanut, runollisia sieluja yleensäkin, tuhannet rakastuneet heihin luettuina. Runoilija on tietenkin helpompi kuin muut kokenut mahtavan koskensa myös

vertauskuvana niin omille tunteilleen kuin kokonaisen kansakunnan tunteille. Zachris Topeliuksen miehuudenpäivistä lähtien Oulun Merikoskella on ollut sijansa myös Suomen historiassa. Entinen Oulun poika puki ja purki vuoden 1856 kielletyt tunteensa ja tunnelmansa mahtavaan runoelmaan, jonka alkuperäinen nimi oli Islossningen i Uleå elf. Naturtafla (Helsingf. Tidningar 30/4 1856), mutta joka suomennettuna Jäänlähtö Oulujoesta jäi elämään myös suomenkielisenä. Sittemmin tuli Kaarlo Kramson aika, tuli monen muunkin. Nuori Veikko Antero Koskeniemi, silloinen Forsnäsin poika, omi Merikosken itselleen jo hyvin varhaisina vuosinaan, kuten voimme lukea runoilijan nuoruudenmuistelmista, Onnen antimista. Myöhemmin runoilija Koskeniemi antoi kotikokonsensa, Oulun ja Oulujoen mahtavan Merikosken, lahjaksi koko kansalleen. Merikoskesta tuli hänen aaterunoutensa keskeinen

funnuskuva, jonka mahtava kaiki kahleet murtava vapaudenlaulu soi läpi monen runoelman, nimikkorunossa ehkä vielä muita mahtavampana.

Jo yksistään kotiseutunsa laulajana ansaitsee Veikko Antero Koskeniemi paikkansa Oulun merkkimiesten rivistössä ja kansallisten tunteiden ja vapaudenhahdon julistajana kansakunnan "kaapin päällä".

Turussa on vuodesta 1966 lähtien toiminut runoilija Koskeniemen nimikkoseura, V. A. Koskeniemen Seura, kirjallistaiteellinen yhdistys, jonka puheenjohtajana koko ajan on ollut Tauno Nurmela, perustamisvaiheessa Turun Yliopiston rehtori, sittemmin kansleri, hänkin entinen oululainen aatteenmies, Oulun lyseon vanh.lehtori 1934-38. Tämä mainio maailmanmies, humanisti ja sattuvasanainen puhuja on huomenna Oulussa luennoiden perjantai-iltana klo 18 Snellmaniassa Oulun yliopiston kutsutuna. Lauantaiamuna kello 7.48 ottaa hän asemalla komentoonsa uljaan kulttuurilähetystön, joka saapuu Turusta tutustuakseen Ouluun, Koskeniemen kaupunkiin. Turkulaisten retken on nimittäin järjestänyt V. A. Koskeniemen Seura, jonka jäseniä kaikki osanottajat ovat. Oulussa vieraat viiptyvät vain viimeisen junan lähtöön, mutta ohjelmastansa päätelleen he kyllä käyttävät ai-

kansa tehokkaasti. Lauantai-iltana kello 18 V. A. Koskeniemen Seura ja Oulu-seura yhdessä järjestävät Koskeniemen juhlan vanhassa tuomiorovastinpappelissa, joka nyt on restauroitu tyylikkääksi juhla- ja kokoushuoneistoksi. Sopii nyt oululaisten käydä tutustumassa! Paikka on kuin tehty tällaisiakin kirjallistaiteellisia tilaisuuksia varten. Jos itse olisin siellä puheenvuorossa, voisin sanoa, että "muu ohjelma arvokas", nyt voin sanoa, että koko ohjelma on hyvä ja arvokas. Kansleri tuo turkulaisten tervehdyksen, turkulaiset tuovat mukanaan lausuja Kerttu Krohnin ja esitelmöitsijä-professorin Kerttu Saarenheimon. Tilaisuus on kaikille tarkoitettu, pääsylippuja, joista toisaalla, sopii kysyä Nikalta, joka sopivasti onkin Koskeniemen kotitalon paikalla. (Oulu-seuralaiset kiinnittäkööt huomionsa heille varattuihin lip-puihin!)

Vanha pappila on turkulaisivieraiden tukikohta muutenkin koko päivän. Jälkeen puolenpäivän vieraat pistäytyvät myös Kaupunginteatterissa, josta kävelevät Pokkitörmän lyseotaloon, Koskeniemen kouluun, sieltä Franzénia ja Sara Wacklinia "Tervehtien" Tuomiokirkkoon, jossa heitä odottaa tuikeailmeinen Johannes Messenius, vanhin tuntemistamme Oulun runoilijois-ta.